

## **РОЗВИТОК ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЇХНЬОГО ВИКОРИСТАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

**Андрусь Я.В, Панченко Д.Ю**

*студентки 3 курсу гуманітарного факультету*

*Науковий керівник – Павельєва А.К., к.фіол.н.,*

*доцент кафедри іноземної філології та перекладу*

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка*

*м. Полтава, Україна*

Дякуючи активному інтернет-спілкуванню лексикологія та фразеологія сучасної англійської мови постійно збагачуються неологізмами, про що свідчать оновлені словники фразових дієслів. Тому одним із важливих питань у вивченні лінгвістики англійської мови, на нашу думку, є аналіз фразових дієслів: їх походження, розвиток, трансформації, важливість та мета використання, місце у системі лексичних одиниць, їхні відповідники та прогнози щодо їхнього використання в майбутньому.

Фразові дієслова завжди привертали увагу лінгвістів, оскільки вони є складовою активного словника політиків, ЗМІ, інтернет-ресурсів, літературних творів тощо і є характерними як для мови загального, так і для мови спеціального вжитку. До того ж, фразові дієслова англійської мови широко використовуються як в усному мовленні, так і на письмі. Хоча дослідженням фразових дієслів займалися такі науковці, як І.Є. Анічков, Н.Н. Амосова, А.В. Кунін, Дж. Поуві та інші, залишається багато малодосліджених аспектів, які можуть стати об'єктом нових наукових розвідок.

Знання фразових дієслів не лише збагачує мовлення різними відтінками значень і робить його естетично привабливішим та виразнішим, покращує розуміння публіцистичних й художніх текстів, але й вимагає їх правильного

використання в реченні, оскільки слід розрізняти перехідні (transitive) фразові дієслова та неперехідні (intransitive), так як останні можуть використовуватися самі по собі та не потребують після себе прямого додатку.

Кембріджський словник визначає фразове дієслово (phrasal verb) як ідіоматичний вираз, що складається власне із смислового дієслова та одного або декількох прийменників чи прислівників, значення якого відрізняється від значення окремих слів, з яких він складається [1]. Їх слід сприймати як єдине ціле та запам'ятовувати їх значення як один сталий вираз.

Як зазначає Том Макартур, термін «phrasal verb» вперше був вжитий англійським лінгвістом Логаном Смітом, у книзі «Words and idioms» (1925), де він стверджує, що таке визначення підказав йому видавець.

Історичні документи свідчать про те, що фразові дієслова використовувалися ще в староанглійській мові (Old English) у період з V-XII століття у формі префіксальних дієслів (тобто частка приєднувалась до дієслова як префікс). Поствербальні частки теж існували, проте вони слугували лише для того, щоб вказувати напрям, місце чи орієнтацію в просторі, як в “to grow up (ward)” (напря́м) чи “to stand by” (місце).

Численні зміни, що відбулися в англійській мові протягом періоду Середньовіччя допомогли розширити кількість фразових дієслів у мові. Уже на кінець XV століття (late Middle English) існувало безліч фразових дієслів в різних формах, від “understand” та “overtake” до “take up” та “write-off” [9].

Також, потрібно зауважити, що до раннього періоду сучасної англійської мови (early Modern English) – II половина XV – сер. XVII ст. – фразові дієслова звучали в основному лише зі сцени, зокрема, в роботах Шекспіра, який широко вживав їх у своїх п'єсах. Фактично, вони використовувалися в більшості драмах того часу завдяки різноманітним відтінкам їх значень та здатності до формування нових ідіом. Проте в академічних працях і есе, в літературі та в офіційно-діловому стилі пріоритет надавався їхнім однослівним синонімам [2]. Слід відзначити, що цього правила в англійській мові притримуються й досі.

За останні 400 років фразові дієслова суттєво закріпились у розмовній англійській [7], адже носії мови дуже часто використовують їх в усному мовленні та на письмі. В більшості випадків, існують дієслова латинського походження, що описують певну дію, але англомовні люди радше скористаються фразовим дієсловом для позначення тієї самої дії. Це чудово ілюструє любов американців до спрощення мови. Наприклад, якщо ви граєте в шахи з американцем і він перемагає та за кілька ходів поставить вам шах і мат, ви можете сказати: I desist (я припиняю). Проте, ймовірно, він вас не зрозуміє. Слово desist в англійській мові існує, але майже не використовується. В такому випадку краще сказати: I give up (я здаюсь). Це фразове дієслово виражає саме той сенс, який ви хочете передати.

Завдяки активному застосуванню фразових дієслів, їхні відповідники-синоніми або вже майже вийшли із щоденного вжитку і їх зараз мало хто пам'ятає, або ж вони набули більш конкретного значення. Розглянемо це на наступних прикладах: give up (здаватися) — renounce (відмовлятися); fall out (сваритися) — quarrel (сваритися); pick up (брати, підбирати) — improve (піднімати, покращувати); look up (шукати) — search (шукати); carry on / go on (продовжувати) — continue (продовжувати); pull away (прибирати, відкладати) — leave (залишати); come back (повертатися) — return (повертатися); break up (розходитись) — separate (відділяти, роз'єднуватись); hang around (байдикувати) — to dawdle (байдикувати); switch on (вмикати) — to engage (включати, з'єднувати); to look forward (чекати з нетерпінням) — to wait (чекати) [3, 4, 5].

Підбиваючи підсумки викладеного вище матеріалу, можемо зазначити, що розвиток англійської мови не стоїть на місці, а, дослідивши історію виникнення та вживання фразових дієслів, ми дійшли таких висновків: трансформація англомовної лексики в кожному з основних періодів епохи дає змогу покращити мову в цілому та запровадити нові сучасніші методи вивчення англійської мови, а також розробляти більш чіткі характеристики для взаєморозуміння людей та полегшення спілкування.

Отже, вивчення фразових дієслів як невід'ємної частини англійської мови завжди буде актуальним, тому що мова не стоїть на місці. Існують тисячі фразових дієслів і кожного дня їхня кількість зростає й удосконалюється разом з людьми та світом. Кожна генерація, кожне нове покоління вносить у мову щось своє і так буде й надалі. З цього витікає, що сучасні фразові дієслова – результат вікової трансформації колективної мудрості народу.

### **Література:**

1. Meaning of “phrasal verb” in the English Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/phrasal-verb>. (дата звернення: 14.10.2018).

2. The Origin of the Phrasal Verb. URL: <https://www.englishexperts.com.br/the-origin-of-the-phrasal-verb>. . (дата звернення: 14.10.2018).

3. Phrasal Verbs: Introduction. URL: <https://www.englishexperts.com.br/phrasal-verbs>. . (дата звернення: 14.10.2018).

4. В. В. Ильченко. Фразовые глаголы в английском языке. М., 2015

5. Голубкова Є.Є. Дієслівні комплекси типу come in, put away в сучасній англійській мові: семантика функціонування автореферат, М., 1990.

6. Левицька Т.Р., Фитерман А.М., Дієслова адвербіального значення та їх переклад на російську мову. Зошити перекладача. М., 1964. 16 с.

7. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка. М.: Высшая школа, Дубна: Феникс, Изд.2, 1996. 381 с.

8. Kennedy A. G. The Modern English Verb-Adverb Combination. California: Stanford University Press, 1967. 301 p.

9. The development of phrasal verbs in British English from 1650 to 1990: A corpus-based study by Paula Rodríguez Puente.